

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 stycznia 2017 roku

Sąd Rejonowy w Słupcy Wydział I Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Joanna Rumin-Jabłońska

Protokolant: Daria Zwolińska

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2017 roku na rozprawie

sprawy z powództwa **Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G.**

przeciwko **I. B. (1)**

o uznanie czynności prawnej za bezskuteczną

1. uznaje za bezskuteczną w stosunku do powoda Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. z siedzibą w G. umowę darowizny zawartą pomiędzy pozwaną I. B. (1) a M. B. (1) w dniu 8 sierpnia 2013 roku przed notariuszem M. C. rep. A nr 5696/2013, dotyczącą udziału wynoszącego 1/2 części w prawie własności lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udziału wynoszącego 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej odrębny lokal niemieszkalny nr (...), położonego w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) - celem zaspokojenia wierzytelności wynikającej z tytułu egzekucyjnego – prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie dnia 4 października 2012 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 wraz z postanowieniem tego Sądu z dnia 4 lipca 2013 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 w przedmiocie nadania powołanemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, zasądającego na rzecz powoda kwotę 10.534,08 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 3 września 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.534,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego wynikającymi z postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie W. P. sygn. akt KM 1205/13,

2. zasądza od pozwanej I. B. (1) na rzecz powoda Spółdzielczej Kasy Oszczędnościowo-Kredytowej im. F. S. w G. kwotę 2.145 zł (dwa tysiące sto czterdzieści pięć zł) tytułem częściowego zwrotu kosztów procesu,

3. odstępuje od obciążenia pozwanej I. B. (1) kosztami procesu w pozostałej części,

4. przyznaje ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Słupcy na rzecz radcy prawnego M. B. (2) kwotę 2.952 zł (dwa tysiące dziewięćset pięćdziesiąt dwa) tytułem kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu.

Joanna Rumin-Jabłońska

Sygn. akt I C 446/16

UZASADNIENIE

Powód Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa im. F. S. z siedzibą w G. w pozwie skierowanym przeciwko pozwanej I. B. (1), wniósł o uznanie za bezskuteczną w stosunku do powoda umowę darowizny:

- udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny nr (...), położony w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...),

- udziału wynoszącego 1/2 w prawie własności nieruchomości stanowiącej odrębny lokal niemieszkalny nr (...), położonego w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...),

zawartej pomiędzy pozwaną I. B. (1) a M. B. (1) w dniu 8 sierpnia 2013 roku przed notariuszem M. C. rep. A nr 5696/2013, w części w jakiej umowa ta dotyczy nieodpłatnego zbycia przez dłużnika na rzecz pozwanej udziału w wysokości 1/2 w prawie własności nieruchomości opisanej w księdze wieczystej nr (...) oraz udziału opisanego w księdze wieczystej nr (...), celem umożliwienia powodowi zaspokojenia wierzytelności wynikającej z tytułu egzekucyjnego – prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie dnia 4 października 2012 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 wraz z postanowieniem tego Sądu z dnia 4 lipca 2013 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 w przedmiocie nadania powołanemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, zasądzającego na rzecz powoda kwotę 10.534,08 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 3 września 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.534,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego wynikającymi z postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie W. P. sygn. akt KM 1205/13 oraz o zasądzenie kosztów procesu. W uzasadnieniu pozwu powód wskazał, że dysponuje prawomocnym orzeczeniem, którym zasądzono na jego rzecz od M. B. (1) kwotę 10.534,08 zł z odsetkami umownymi i kosztami procesu. Po uzyskaniu tytułu wykonawczego powód skierował wniosek do komornika. Komornik Sądowy poinformował, że przeciwko dłużnikowi toczą się dwa postępowania egzekucyjne. Powód podkreślił, iż egzekucja z wniosku powoda jest praktycznie bezskuteczna, gdyż na jego rzecz dokonywane są potrącenia w kwocie 80 zł miesięcznie, która to kwota nie wystarcza nawet na pokrycie rosnących odsetek. W toku postępowania egzekucyjnego ustalono, iż dłużnik darował córce udział w lokalu mieszkalnym i niemieszkalnym, szczegółowo opisanym w petitum pozwu. Powód powołując się na treść art. 527 k.c. wskazał, że zostały spełnione przesłanki do żądania umowy darowizny za bezskuteczną (k. 2-7).

W dniu 24 października 2016 roku powód wniósł o zwrot kosztów postępowania zabezpieczającego (k. 97).

Pozwana I. B. (1) wniosła o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu, które nie zostały uiszczone nawet w części, ewentualnie w razie oddalenia powództwa o nieobciążanie pozwanej kosztami procesu, z uwagi na sytuację majątkową, powołując wnioski dowodowe (zeznania świadka i pozwanej) na fakt wykazania czy darowizna udział skutkowałą niewypłacalnością dłużnika lub niewypłacalnością w wyższym stopniu oraz okoliczności zawarcia umowy darowizny (k. 101).

Sąd ustalił, co następuje:

Pozwana I. B. (1) jest córką M. B. (1) (bezsporne).

M. B. (1) wraz z rodziną – w tym z pozwaną I. B. (1) - mieszkał w S. przy ul. (...)/B-1. Sytuacja rodziny była trudna, a M. B. (1) i jego żona zaciągali liczne zobowiązania finansowe. W grudniu 2011 roku M. B. (1) wyprowadził się z domu i zamieszkał w wynajętym mieszkaniu przy ul. (...) w S.. W tym czasie utrzymywał się z emerytury, przeciwko niemu było prowadzone postępowanie egzekucyjne – po zajęciu komorniczym M. B. (1) otrzymywał świadczenie emerytalne w wysokości ok. 1.200 zł. M. B. (1) wraz z pozwaną I. B. (1) oraz synem K. B. był współwłaścicielem lokalu mieszkalnego

położonego w S. przy ul. (...)/B-1 wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej oraz lokalu niemieszkalnego nr (...), położonego w S. przy ul. (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej - przy czym M. B. (1) posiadał udział w wysokości 1/2, a pozwana i K. B. po 1/4 części. W 2013 roku w lutym M. B. (1) wprowadził się ponownie do mieszkania w S. przy ul. (...)/B-1 i zamieszkał tam z pozwaną i jej rodziną. M. B. (1) miał wtedy problem z alkoholem (dowód: kserokopia postanowienia z dnia 22 października 2012 roku k. 30, wydruki odpisów ksiąg wieczystych k. 37-56, zeznania świadka M. B. k. 121, zeznania pozwanej I. B. k. 121v-122, dokumenty zawartej w KW (...), (...)).

W dniu 8 sierpnia 2013 roku została zawarta w formie aktu notarialnego Rep. A nr (...) pomiędzy pozwaną I. B. (1) a M. B. (1) umowa darowizny, zgodnie z którą pozwana I. B. (1) otrzymała udział wynoszący 1/2 części w prawie własności lokalu mieszkalnego nr (...), położonym w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udział wynoszący 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej odrębny lokal niemieszkalny nr (...), położonej w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) (dowód: kserokopia pisma z dnia 24 maja 2016 roku wraz z kserokopią umowy darowizny k. 25-29, k. 22-25 akt księgi wieczystej Sądu Rejonowego w Słupcy (...)).

W dniu 18 stycznia 2012 roku M. B. (1) zawarł z powodem umowę pożyczki na kwotę 10.000 zł. Ponieważ dłużnik nie spłacał należności powód pismem z dnia 2 lipca 2012 roku wypowiedział umowę pożyczki (dowód: kserokopia umowy pożyczki k. 13-15, kserokopia wypowiedzenia umowy wraz z potwierdzeniem odbioru k. 16-17)

Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie nakazem zapłaty wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym z dnia 4 października 2012 roku sygn. akt VI N-ce 1607989/12 zasądził od M. B. (1) na rzecz powoda kwotę 10.534,08 zł wraz z odsetkami w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 3 września 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.534,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu. Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie postanowieniem z dnia 4 lipca 2013 roku sygn. akt VI N-ce 1607989/12 nadał klauzulę wykonalności nakazowi zapłaty z dnia 4 października 2012 roku (dowód: kserokopia nakazu zapłaty z dnia 4 października 2012 roku k. 11, kserokopia postanowienia z dnia 4 lipca 2013 roku k. 12).

W dniu 23 lipca 2013 roku powód wszczął przeciwko M. B. (1) egzekucję w celu wyegzekwowania kwoty zasądzonej nakazem zapłaty z dnia 4 października 2012 roku. Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2013 roku Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym w Koninie przyznał powodowi koszty zastępstwa adwokackiego w postępowaniu egzekucyjnym, nadto zawiadomił o wszczęciu egzekucji. Komornik Sądowy dokonał zajęcia świadczenia emerytalnego dłużnika, ustalił, że dłużnik nie ma żadnych nieruchomości, samochodu, a egzekucja z należności US okazała się bezskuteczna. Przeciwko M. B. (1) prowadzone są postępowanie egzekucyjne z wniosku – poza powodem – 9 wierzycieli (część z nich z emerytury, część z wynagrodzenia za pracę): (...) (KM 1791/13) na kwotę 34.465,92 zł plus odsetki i koszty, (...) (KM 1253/13, 184/14) na kwotę 33.334,05 zł z dalszymi odsetkami i kosztami, (...) BANK (...)A. (KM 1234/14) na kwotę 6.708,40 zł plus odsetki i koszty, (...) we W. (KM 807/14, (...)) na kwotę 6.564,61 zł plus odsetki i koszty, E. (...) (KM 23122/14, 233/15) na kwotę 361,42 zł plus odsetki i koszty, Spółdzielnia (...) (KM 536/155, (...)) na kwotę 2.846,42 zł plus odsetki i koszty, (...) (KM 1093/15, (...)) na kwotę 1.428,16 zł plus koszty, G. C. (KM 583/16) na kwotę 1.975 zł plus odsetki i koszty, (...) w M. (KM 393/13, (...)) na kwotę 27.640,24 zł oraz odsetki i koszty postępowania - na łączną kwotę ok. 98.066,19 zł. W toku postępowanie egzekucyjnego w dniu 13 lutego 2014 roku asesor komorniczy udał się do mieszkania przy ul. (...)/B-1, gdzie rozmawiał z pozwaną (dowód: kserokopia wniosku o wszczęcie egzekucji k. 18, kserokopia postanowienia z dnia 28 sierpnia 2013 roku k. 19, kserokopia wezwania do dokonywania potrąceń k. 20, kserokopia zawiadomienia o dokonywanych czynnościach k. 21, kserokopia zajęcia wierzytelności k. 22, kserokopia wniosku wierzyciela z dnia 4 marca 2015 roku k. 23, kserokopia wniosku z dnia 11 lutego 2016 roku k. 24, k. 8, 28, 47, 50, 56, 68, 81, 86, 112, 113 akt Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie W. P. sygn. Km 1205/13).

Pismem z dnia 22 czerwca 2016 roku powód wezwał pozwaną do spłaty zadłużenia M. B. (1) (dowód: kserokopia pisma z dnia 22 czerwca 2016 roku wraz z dowodem odbioru k. 31-32)

M. B. (1) aktualnie utrzymuje się z emerytury w wysokości 2.147,02 zł, z czego po potrąceniu otrzymuje ok. 1.700 zł. Udział w nieruchomości stanowiącej lokal mieszkalny przy ul. (...)/B-1 oraz udział w nieruchomości stanowiącej lokal niemieszkalny przy ul. (...) w momencie dokonywania darowizny był jedynym wartościowym składnikiem majątku M. B. (1). W 1996 roku rozporządził on nieruchomościami, które do niego wtedy należały na rzecz Agencji Własności Rolnej SP i małżonków K.. Na rzecz powoda prowadzona jest egzekucja, aktualnie zaległość na dzień 5 stycznia 2016 roku wynosi 16.892,44 zł, a na jego rzecz przelewana jest średnio kwota 84 zł miesięcznie (dowód: karta rozliczeniowa i k. 33-36, 114 akt KM 1205/13, zeznania świadka M. B. k. 121).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie: częściowo zeznań pozwanej I. B. (1) (k. 121v-122), częściowo zeznań świadka M. B. (1) (k. 121), a nadto na podstawie wskazanych dokumentów, dokumentów znajdujących się w aktach Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie W. P. KM 1205/13, aktach księgi wieczystej Sądu Rejonowego w Koninie (...) i (...).

Sąd nie dał wiary zeznaniom pozwanej I. B. (1), że powodem zawarcia umowy darowizny była obawa przed lekkomyślnym działaniem M. B. (1), gdyż zeznania te są sprzeczne z zeznaniami M. B. (1) – który przyznał, iż zawarł umowę w obawie przed wierzycielami – oraz nieprzekonujące w świetle okoliczności sprawy, a nadto – jeśli chodzi o wykazanie braku świadomości pozwanej odnośnie działania przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela – za nieprzydatne dla rozstrzygnięcia sprawy (por. art. 528 k.c.). Zeznania pozwanej odnośnie jej wiedzy na temat zobowiązań ojca, zmierzające do wykazania, że nie wiedziała ona o tym, iż kwestionowana czynność nie została dokonana przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzyciela, z uwagi na treść art. 528 k.c. Sąd uznał za nieistotne dla rozstrzygnięcia. Pozostałym zaś zeznaniom pozwanej Sąd dał wiarę.

Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka M. B. (1), że jedynym jego wierzycielem jest powód, gdyż zeznania te są sprzeczne z dokumentami zgromadzonymi w aktach postępowania egzekucyjnego KM 1205/13 odnośnie wielości wierzycieli prowadzących postępowanie egzekucyjne wobec dłużnika oraz niespójne, gdyż ostatecznie świadek wskazał, że posiada więcej niż jednego wierzyciela. Ponadto Sąd nie dał wiary zeznaniom świadka, iż przed jego wyprowadzką z domu w 2011 roku nie miał długów, gdyż zeznania te są sprzeczne z zeznaniami pozwanej oraz niespójne – skoro świadek przyznał, że już wtedy miał dokonywane potrącenia z emerytury. Ostatecznie za niewiarygodne Sąd uznał zeznania świadka, że dokonał kwestionowanej czynności, gdyż chciał aby „miała cos po nim”, gdyż zeznania te są sprzeczne z zeznaniami pozwanej, która opisała inne „powody” zawarcia umowy, a nadto niespójne, gdyż ostatecznie świadek przyznał, że powodem zawarcia umowy darowizny była chęć zabezpieczenia majątku przed wierzycielami. Pozostałym zeznaniom Sąd dał wiarę.

W ocenie Sądu wartość dowodowa dokumentów zaliczonych w poczet dowodów nie budziła wątpliwości.

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 527 § 1-3 k.c., gdy skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, każdy z wierzycieli może żądać uznania tej czynności za bezskuteczną w stosunku do niego, jeżeli dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, a osoba trzecia o tym wiedziała lub przy zachowaniu należytej staranności mogła się dowiedzieć. Czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli skutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności. Jeżeli skutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli uzyskała korzyść majątkową osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli.

Z powyższego wynika, że materialnoprawnymi przesłankami uznania za bezskuteczną względem powoda czynności prawnej dłużnika są.: przysługiwanie powodowi określonej zaskarżalnej wierzytelności pieniężnej, dokonanie przez

dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli czynności prawnej, wskutek której osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową, działanie przez dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, wiedza osoby trzeciej lub możliwość dowiedzenia się przez osobę trzecią przy zachowaniu należytej staranności o działaniu dłużnika ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Ciężar dowodu tych przesłanek spoczywa, zgodnie z zasadą wyrażoną w art. 6 k.c., na wierzycielu wytaczającym powództwo pauliańskie. Jednakże ustawa ustala domniemania, iż czynność prawna dłużnika jest dokonana z pokrzywdzeniem wierzycieli, jeżeli wskutek tej czynności dłużnik stał się niewypłacalny albo stał się niewypłacalny w wyższym stopniu, niż był przed dokonaniem czynności (art. 527 § 2 k.c.), nadto jeżeli wskutek czynności prawnej dłużnika dokonanej z pokrzywdzeniem wierzycieli korzyść majątkową uzyskała osoba będąca w bliskim z nim stosunku, domniemywa się, stosownie do art. 527 § 3 k.c., że osoba ta wiedziała, iż dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Poza tym w myśl art. 528 k.c., jeżeli wskutek czynności prawnej dokonanej przez dłużnika z pokrzywdzeniem wierzycieli osoba trzecia uzyskała korzyść majątkową bezpłatnie, wierzyciel może żądać uznania czynności za bezskuteczną, chociażby osoba ta nie wiedziała i nawet przy zachowaniu należytej staranności nie mogła się dowiedzieć, że dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. Ostatecznie jeżeli w chwili darowizny dłużnik był niewypłacalny, domniemywa się, iż działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli. To samo dotyczy wypadku, gdy dłużnik stał się niewypłacalny wskutek dokonania darowizny (art. 529 k.c.).

Wyjaśnić należy, że art. 528 k.c. wyłącza – jako przepis dalej idący – art. 527 § 3 k.c., co oznacza, że w przypadku uzyskania przez osobę trzecią korzyści majątkowej bezpłatnie – tj. jak tu zawarcia umowy darowizny - nie ma znaczenia czy osoba trzecia (pозwana) wiedziała, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzyciela lub czy mogła się o tym dowiedzieć (por. wyrok z dnia 8 lipca 2014 roku Sądu Apelacyjnego w Warszawie sygn. akt VI ACA 1655/13, wyrok z dnia 21 marca 2013 roku Sądu Apelacyjnego w Katowicach V ACA 828/12).

Zatem ze zgromadzonego materiału dowodowego wynika, że umowa darowizny została dokonana z pokrzywdzeniem wierzyciela, skoro M. B. (1) – poza wspomnianym udziałem w nieruchomości – nie posiadał żadnego innego wartościowego składnika majątku, z którego mógłby choć częściowo zaspokoić się wierzyciel. M. B. (1) jest emerytem i jego jedyny dochód to świadczenie emerytalne w kwocie ok. 2.100 zł. Przeciwno niemu toczą się liczne postępowania egzekucyjne, a sam dłużnik nie ma (i nie miał w chwili dokonywania kwestionowanej czynności) innego majątku. Bezspornie dokonanie zaskarżonej czynności spowodowało, że M. B. (1) stał się niewypłacalny lub przynajmniej niewypłacalny w wyższym stopniu, skoro w jego majątku nie pozostały żadne składniki majątkowe z których faktycznie i realnie mógłby zaspokoić się wierzyciel: dłużnik posiada wprawdzie świadczenie emerytalne, aczkolwiek z uwagi na jego wysokość, przepisy ograniczające możliwość egzekwowania ze świadczenia emerytalnego i ilość wierzycieli możliwość zaspokojenia się powoda z tego składnika majątku (tj. z emerytury) pozostaje iluzoryczną. Na rzecz powoda przekazywane są kwoty, które nie wystarczają nawet na pokrycie stale rosnących odsetek. Między niewypłacalnością dłużnika a podjęciem przez niego kwestionowanej czynności prawnej zachodzi także związek przyczynowy – gdyby nie dokonana czynność, usuwająca z majątku dłużnika jedyny wartościowy składnik, powód mógłby choć częściowo (proporcjonalnie do innych wierzycieli) uzyskać zaspokojenie swojej wierzytelności.

Pozwana nie zdołała zatem obalić domniemania wynikającego z art. 527 § 2 k.p.c. oraz art. 529 k.c. odnośnie niewypłacalności dłużnika i związku przyczynowego między tą niewypłacalnością a dokonaniem kwestionowanej czynności, jej twierdzenia odnośnie powodów zawarcia umowy okazały się niewiarygodne, a zresztą sam dłużnik M. B. (1) przyznał, że dokonał kwestionowanej czynności gdyż obawiał się, iż któryś z wierzycieli „zabierze mieszkanie na długi”. Podkreślić też należy, że M. B. (1) w chwili dokonywania kwestionowanej czynności wiedział o swych licznych zobowiązaniach finansowych – w tym przynajmniej o obowiązku spłaty zobowiązania wobec powoda wynikającego z umowy z dnia 18 stycznia 2012 roku (dla wykazania przesłanki, że dokonując darowizny dłużnik działał ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli, nie jest konieczne, by wierzyciele dysponowali tytułem wykonawczym, czy choć tytułem egzekucyjnym wystawionym przeciwko dłużnikowi – por. wyrok SA w Katowicach z dnia 2 kwietnia 2014 roku, sygn. I ACa 1134/13).

Ponadto bezspornym było, że czynność z dnia 8 sierpnia 2013 roku była czynnością, w wyniku której pozwana uzyskała korzyść nieodpłatnie – a zatem w myśl art. 528 k.c. nie jest istotnym czy pozwana wiedziała, że dłużnik działa ze świadomością pokrzywdzenia wierzycieli i czy mogła się o tym dowiedzieć.

Powód wykazał zatem wszystkie przesłanki konieczne dla uznania czynności prawnej dokonanej w dniu 8 sierpnia 2013 roku za bezskuteczną wobec siebie.

Wobec powyższego Sąd uznał za bezskuteczną w stosunku do powoda umowę darowizny zawartą pomiędzy pozwaną I. B. (1) a M. B. (1) w dniu 8 sierpnia 2013 roku przed notariuszem M. C. rep. A nr 5696/2013, dotyczącą udziału wynoszącego 1/2 części w prawie własności lokalu mieszkalnego nr (...), położonego w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) oraz udziału wynoszącego 1/2 części w prawie własności nieruchomości stanowiącej odrębny lokal niemieszkalny nr (...), położonego w S. przy ul. (...), dla którego Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) wraz z udziałem związanym z prawem własności tego lokalu wynoszącym (...) części w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy w Słupcy prowadzi księgę wieczystą nr (...) - celem zaspokojenia wierzytelności wynikającej z tytułu egzekucyjnego – prawomocnego nakazu zapłaty Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie dnia 4 października 2012 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 wraz z postanowieniem tego Sądu z dnia 4 lipca 2013 roku sygn. akt VI Nc-e 1607989/12 w przedmiocie nadania powołanemu nakazowi zapłaty klauzuli wykonalności, zasądzającego na rzecz powoda kwotę 10.534,08 zł wraz z odsetkami umownymi w wysokości czterokrotności stopy lombardowej NBP od dnia 3 września 2012 roku do dnia zapłaty oraz kwotę 2.534,38 zł tytułem zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego wynikającymi z postępowania prowadzonego przez Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Koninie W. P. sygn. akt KM 1205/13 (punkt 1 wyroku).

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych i art. 745 k.p.c., zasądzając od pozwanej na rzecz powoda część kosztów procesu i odstępując od obciążenia jej tymi kosztami w pozostałej części. Przede wszystkim zauważyć należy, że sama sytuacja materialna nie może być przesłanką odstąpienia od obowiązku zwrotu powodowi kosztów procesu. Nie można bowiem zapominać, że stronie wygrywającej proces przysługuje z zasady zwrot poniesionych kosztów procesu. W niniejszej sprawie Sąd uwzględnił częściowo argumenty podnoszone przez stronę pozwaną, tj. jej sytuację materialną (wysokość otrzymywanego świadczenia, dochody członków jej rodziny) i rodzinną (ma na utrzymaniu małe dziecko) w zestawieniu z sytuacją strony powodowej, a nadto tę okoliczność, że pozwana stała się niejako „z urzędu” uczestnikiem procesu jako osoba trzecia dokonująca kwestionowanej czynności z dłużnikiem, który poprzez jej dokonanie stara się uchylić od obowiązku zaspokojenia swojego zobowiązania. Z drugiej strony okoliczności te nie mogą jednak przemawiać za całkowitym zwolnieniu pozwanej z obowiązku zwrotu powodowi – stronie wygrywającej proces – kosztów procesu. Należy wziąć pod uwagę fakt, że proces z art. 527 k.c. ze swej „natury” toczy się między wierzycielem a osobą trzecią (gdyby nie dokonanie czynności prawnej z osobą trzecią procesu by nie było) i powód nie może w inny – niż przez wytoczenie powództwa - uzyskać możliwość zaspokojenia swojej wierzytelności. Zatem wając sytuację rodzinną i majątkową pozwanej oraz jednocześnie okoliczności i charakter sprawy Sąd obciążył pozwaną kosztami procesu w części: poniesionymi przez stronę powodową kosztami sądowymi (opłata sądowa od pozwu 851 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 34 zł – w postępowaniu sądowym i zabezpieczającym, opłata od wniosku o zabezpieczenie – 60 zł) oraz kosztami zastępstwa procesowego w postępowaniu sądowym w 1/4 części, tj. w kwocie 1.200 zł, odstępując od obciążenia jej pozostałymi kosztami sądowymi (**punkt 2 i 3 wyroku**).

O kosztach nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu Sąd orzekł na podstawie § 4 ust. 1 i 3 w zw. z § 8 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu w zw. z § 22 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego z urzędu, zasądzać z tego tytułu na rzecz radcy prawnego M. B. (2) kwotę 2.952 zł (**punkt 4 wyroku**).

J. J.